

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnieniem i przysyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł.
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 25 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych, oraz z prowincji o 25%, zagranicą o 50%, drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje, wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele, oraz fantazyjne o 25%, drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 60,167.

sudskiego pokrywa się hasłami Partii Pracy. Zebranie prosi w depeszy o odpowiedź na ręce przewodniczącego Kordowicza.

Ks. Radziwiłł nie był w Belwederze.

(Telefonem od własnego korespondenta)

WARSZAWA. Ukazało się oficjalne zaprzeczenie kół rządowych, w którym zdementowano wiadomość „Słowa” o wizycie ks. Radziwiłła w Belwederze u premiera Piłsudskiego.

MINISTER ZALESKI O POLITYCE ZAGRANICZNEJ POLSKI.

WARSZAWA, 9.I. (Pat.). W dniu dzisiejszym odbył się w Resursie Kupieckiej doroczny bankiet Towarzystwa Badania Zagadnień Międzynarodowych. W bankiecie wzięli udział m. innemi p. minister spraw zagranicznych August Zaleski, minister reform rolnych Witold Stanisławski, minister poczty i telegrafów Miedziński. Po przemówieniu prezesa rady Towarzystwa prof. Kucharzewskiego zabrał głos p. minister spraw zagranicznych Zaleski, przyczem wygłosił przemówienie, w którym między innymi powiedział,

droga obrona przez nas jest drogą mozolną i powolną. Niepodobna zmienić psychologii narodów, z dnia na dzień. — Długie lata propagandy antypolskiej i bezprzykładnego wprost szcucia na Polskę w psychice narodu litewskiego nie mogły przejść bez śladów. To też wierzymy, iż czasu trzeba na to, by wykorzystać te błędne o naszych intencjach przekonania, które wpojono w duszę ludu litewskiego. Wierzymy jednak, że z czasem lud ten przekona się o szczerości naszych względem niego zamiarów i o istotnej naszej dla przyszłości jego życzliwości. Ogłoszony obecnie stan pokoju może jedynie ułatwić drogę do powrotu wzajemnego zaufania, bez którego nie ma porozumienia między narodami. Oczywiście byłoby może lepiej, gdyby szef rządu kowieńskiego wstrzymał się od stosowania alegorycznej metody interpretacji i do uchwał ostatniej sesji Rady Ligi.

Twierdzenie np., że ostatni ustęp rezolucji Rady Ligi w sprawie polsko-litewskiej, anulował decyzję Konferencji Ambasadorów w sprawie wileńskiej, wywołuje może w poważnych kołach politycznych i prawnych jedynie podziw dla scholastyczno-filologicznych uzdolnień autora tych twierdzeń. W każdym razie twierdzenie tego gatunku mogą ułatwić międzynarodowej opinii politycznej zorientowanie się w wypadku niepowodzenia rokowań polsko-litewskich, co do tego, gdzie należy szukać przyczyny tego niepowodzenia. Co do mnie, mam nadzieję, że okres pomiędzy marcową a grudniową sesją Rady Ligi, nie pozostanie niezapisaną kartą w historii stosunków polsko-litewskich. W każdym razie z naszej strony dolażyliśmy do tego wszelkich możliwych starań.

Stosunki z Niemcami.

Trzeci przykład pragnę wzięć z dziedziny, która w wielu punktach przecina się z dziedziną Ligi Narodów. W zeszłym roku o tej samej mniej więcej godzinie mówiłem, że podstawowym działaniem wszystkich bez wyjątku polityk polskich jest dążenie do ustalenia i utrwalenia jaknajlepszych stosunków z Niemcami. Z zadowoleniem stwierdzić muszę, że w ciągu roku tego ze strony kierownictwa niemieckiej polityki zagranicznej widzieliśmy spore dowody dobrej woli oraz wysiłków. Mam wrażenie, że obustronne te wysiłki przyniosły już pewne wyniki.

Chciałem jedynie podkreślić dwa momenty w rozwoju stosunków między Niemcami a Polską. Pierwszy z tych momentów — to zaczynająca zarysowywać się na gruncie genewskim, między Polską a Niemcami kolaboracja na tle dążeń do umocnienia podstaw pokoju powszechnego, drugi — to widoczna już ewolucja w poglądach znacznej części opinii publicznej niemieckiej na Polskę w ogóle, a na stosunki polsko-niemieckie w szczególności. Co się tyczy spraw gdańskich, to rozwój ich w roku przyszłym o ile oczywiście postępy nasze w dziedzinie gospodarczej i finansowej będą trwały, wydaje się zapowiadać raczej pomyślnie i mam nadzieję, że w przyszłości Rada Ligi znacznie mniej niż dotychczas będzie miała kłopotów z rozstrzygnięciem różnych drobniejszych sporów polsko-gdańskich.

Stosunki polsko-sockie.

Pozwól mi Panowie, że do szkieletu politycznej działalności naszej dyplomacji w ciągu ubiegłego roku dodam jeszcze jedną dość jaskrawą zresztą ilustrację. Przypominają sobie Panowie incydent dyplomatyczny polsko-sockieki, spowodowany tragiczną śmiercią p. Wójcika w Warszawie. Pożaleniśmy godny ten wypadek wyrósł w oczach całego świata

skutkiem początkowego, mam wrażenie odruchowego, stanowiska rządu sockieckiego w tej sprawie ponad miarę.

Stanowisko nasze w sprawie tego incydentu unemożliwiło na przyszłość rozszerzanie powtarzających się periodycznie kłamliwych wiadomości o rzekomych agresywnych zamiarach naszych w stosunku do Związku Sockieckiego. Dziś już w to nikt nie wierzy.

Przy okazji chciałem z naszkicem podkreślić, że rząd polski rad byłby niezmiernie, gdyby rząd sockiecki zechciał zrewidować dotychczasowe swoje stanowisko w sprawie paktu nieagresji z Polską. Jak Panom zapewne wiadomo rokowania te utknęły skutkiem niemożliwości dojścia do porozumienia głównie w dwóch punktach. Prime: rząd

sockiecki nie chce się zgodzić na wprowadzenie do traktatu klauzuli przewidującej arbitraż w wypadku sporu, czy konfliktu między oboma państwami, motywując niemożliwością teoretyczną nawet znalezienia bezstronnego w stosunku do Związku Sockieckiego Socjalistycznych Republik arbitra, 2) rząd sockiecki nie chce uznać słuszności postulatów naszego by zanim podpisany zostanie pakt o nieagresji polsko-sockiecki, analogiczne pakt podpisane zostały z państwami bałtyckimi.

Polska a państwa bałtyckie.

Stosunki nasze z państwami bałtyckimi, a w szczególności z Estonją i z Finlandją są jaknajlepsze i najbardziej przyjazne. Nie widzę nic takiego, co by je zepsuć lub nadweryżyć mogło.

Baldwin o polityce międzynarodowej w ciągu ostatnich lat trzech.

LONDYN, 8.I. (Pat.). W przemówieniu wygłoszonym wczoraj w Worcesterze premier Baldwin dokonał przeglądu najważniejszych zdarzeń z dziedziny polityki międzynarodowej w okresie ubiegłych lat trzech. Premier zatrzymał się dłużej na traktacie zawartym w październiku r. 1925 w Locarno, nazywając go największym wydarzeniem w ciągu ostatnich lat trzech. Traktat Locarnoński związał Francję, Belgię, Niemcy, Włochy i Wielką Brytanię, która uczyniła głównymi poręczycielami istniejących granic zachodnich między Niemcami, Belgią i Francją. Poza tem Niemcy przystąpiły do Ligi Narodów, fakt, który należy uznać za drugą wybitną zdobycz polityki międzynarodowej ostatniego trzylecia.

Rek temu wycofane z Berlina międzynarodową komisję kontroli wuskiej w Niemcy wykazały duże dobrej woli w wykonywaniu postanowień Traktatu Wersańskiego. Obecnie wielkie narady zachodnie tworzą jednolity front w akcji utrwalenia pokoju i przywrócenia dobrobytu w Europie.

Resztą przemówienia p. Baldwin poświęcił sprawom chińskim i rozbrojeniu powszechnemu. Rząd brytyjski jak zaznaczył premier, gotów jest przystąpić do rewizji istniejących traktatów międzynarodowych z Chinami, jednak pod warunkiem, że Chiny okażą te samą dobrą wolę, i, że rokowania toczyły się będą z dostatecznym autorytatywnym i centralnym rządem zjednoczonych Chin.

Przesilenie gabinetowe na Łotwie.

RYGA, 9.I. (Pat.). Jak się zdaje, rokowania mające na celu utworzenie nowego rządu przez posła z centrum demokratycznego Juraszewskiego, doprowadzą do pomyślnego wyniku. Według doniesień pism, pomiędzy 53-ma posłami nie należącymi do grup socjalistycznych, doszło już do porozumienia zasadniczego w

sprawie programu przedstawionego przez centrum demokratyczne. Rozmowy obecne dotyczą już składu osobowego nowego rządu. Kandydatem na stanowisko ministra spraw zagranicznych jest poseł w Stokholmie Sarinsh. Deputowany niemiecki Haha ma również otrzymać tękę.

Układ bułgarsko-rumuński.

SOFJA, 9.I. (Pat.). Tutejszy poseł rumuński Bilurescu oświadczył, że bułgarsko-rumuński układ będzie wkrótce sfinalizowany. Wedle tego układu ma być uchylona konfiskata własności obywateli bułgarskich w Rumunji po za-

placeniu ogólnego odszkodowania przez Bułgarię. Układ ten, którego zasady ustalone są już prawie od trzech lat, będzie miał wielkie znaczenie dla przywrócenia przyjaznych stosunków między oboma państwami.

Dochodzenie w sprawie kontrabandy broni do Węgier.

PARYŻ, 9.I. (Pat.). Matin pisze, iż Mala Ententa przeprowadza obecnie skrupulatne dochodzenia w sprawie tajemniczego transportu broni. Francuskie ministerstwo spraw zagranicznych zażądało również wyjaśnień od swych przedstawicieli. Zainteresowane kraje

powezną decyzję, gdy tylko znajdą się w posiadaniu wszystkich niezbędnych szczegółów śledztwa. W każdym razie — pisze dziennik — istnieją już dowody, że wysyłka broni nie była przeznaczona dla Polski.

DRUGI WYBUCH DOMU W BERLINIE.

Niemcy fabrykują bomby w prywatnych lokalach.

BERLIN, 8.I. (Pat). Dzisiaj w godzinach przedpołudniowych wydarzyła się na przedmieściu Berlina Dahlem straszliwa katastrofa, mianowicie w willi będącej własnością dwóch chemików, dr. Weigertnera i Stammera nastąpiła eksplozja, której ofiarą padło kilku mieszkańców willi. W willi tej chemicy urządzili wielkie laboratorium, w którym fabrykowali wszelkiego rodzaju preparaty chemiczne oraz rakiety magnetyczne. Dziś w godzinach rannych Stammer zajęty był w piwnicy, znajdującej się w lewym skrzydle willi, gdzie dokonywał eksperymentów. W tej właśnie chwili z niewyjaśnionych dotąd przyczyn nastąpiła eksplozja, która wysadziła w powietrze większą część domu.

Wybuch był tak gwałtowny, że łózka i meble wyrzucone zostały w górę, poczem zawisły na konarach drzew. Ciało Stammera znalezione zupełnie poszarpane,

również zginęła pewna młoda dziewczyna, posługująca w willi. Ciężkie rany odnieśli portier domu i jego trzy córki oraz posługacz laboratoryjny i dwie służące. W czasie prac ratowniczych z trudem udało się wyostać z pod gruzów ciężko ranną żonę portjera. Jeden z sublokatorów willi, student uniwersytetu poprzedniego dnia wyjechał do Berlina, wskutek czego oscalał. Również dr. Weigertner w godzinach rannych był nieobecny w willi.

BERLIN, 8.I. (Pat). Wystraszona miejscem katastrofy eksplozji w Dahlem komisja rzeczoznawców chemicznych znalazła w nieuszkodzonej przez eksplozję części willi, w której mieściła się laboratorium, znaczne zapasy materiałów wybuchowych o wielkiej sile wybuchowej oraz 2 napełnione wybuchowymi materiałami bomby lotnicze bez zapalników.

Powódź w Anglii.

LONDYN, 9.I. (Pat.). Dziś o godz. 3-ciej rano zanotowane przesilenie powodzi. Poziom wody w Tamizie jest nieco niższy od powierzchni bulwarów. Ludność dzielnic położonych wzdłuż dolnego biegu Tamizy będzie usunięta z mieszkań parterowych i

suteren bądź też zabezpieczona sztucznymi nasypami z worków z piaskiem. Lord major Londynu zainicjował zbierkę na rzecz dotkniętych klęską powodzi. Na fundusz pomocy król Jerzy przesłał 100 funtów strli. a królowa Marja — 50 funt. strli.

WYPRZEDAŻ POINWENTARZOWA

od dn. 10-go do 20-go b. m.

Towary włókiennicze zimowe
Konfekcja — palta zimowa
Galanteria damska i męska.

Z ustępstwem od 5 do 15 proc.

Bracia JABŁKOWSCY

Sp. Akc.

WILNO, UL. AD. MICKIEWICZA 18.

Wkrótce najnowsza produkcja 1928 r.

Pat i Patachon
jako DETEKTYWI
w kinie „PICCADILLY”.

678-0

Gimnazjum Koedukacyjne

Zofii Bykowej-Luninowej

w Wilnie, przy ul. Zarzecznej 12
Przebiega uczyć do kl. I — IV-ej.
Wpisowe 0,16 zł. miesięcznie. Język
wykładowy polski. Języki obce: rosyjski
i niemiecki. 685-1

Brokowniki do koniczyny
kieratowe i motorowe

poleca za składu w Wilnie

Wileński Syndykat Rolniczy

Wilno, Zawalna 9. 935-1

Adres telegr. „ROLNICZE, tel. 323.

ŚLICZNE OBRAZKI,

artystycznie melowane, do
sprzedania prywatnie. Bakszta
6. W pracowni p. H. Rome-
równy. gr

Pamiętajcie o Polskiej
Macierzy Szkolnej.

Posiedzenie Nar. Kom. Wyb.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu 9 b. m. odbyło się w Warszawie posiedzenie Głównego Narodowego Komitetu Wyborczego, w skład którego wchodzi Związek Lud.-Nar., Ch. N., Narodowa Organizacja K. blet, oraz kilkanaście organizacji stojących na gruncie chrześcijańskim i narodowym. Postanowiono rozwinąć szeroką działalność i powołać we wszystkich okręgach komitety, w którychby się skupiały wszystkie żywioły narodowe i katolickie. Najbardziej zareagowało na utworzenie komitetu Poznańskie, gdzie zgrupowano wszystkie organizacje polityczne i społeczne.

Posiedzenie Głównej Komisji Wyborczej.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu 9 b. m. odbyło się posiedzenie Głównej Komisji Wyborczej które przedłużyło się nadspodziewanie długo: od godz. 6 wiecz. do godz. 11. Na pierwszym punkcie porządku dziennego postawiono protest przedawicieli stronnictw Związku Lud.-Nar., Ch. D., Ch. N., Piasta w sprawie nominacji na stanowisko generalnego komisarza wyborczego wice-ministra Cara.

P. Car stwierdził, że protest ten nie jest istotny i nie może być rozpatrywany, gdyż jego autorowie działali z pobudek politycznych, a nie prawnych.

W odpowiedzi na to przedstawiciele stronnictw odpowiedzieli, że mieli na myśli li tylko względy natury prawnej. Ostatecznie przyjęto wniosek kompromisowy, by zaprotokolować przyjęcie do wiadomości protestu i odłożyć tę sprawę do następnego posiedzenia. Prócz tego poruszono cały szereg zagadnień związanych z techniczną stroną wyborów.

50 projektów ustaw.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. We wszystkich ministerstwach przygotowuje się obecnie szereg projektów ustaw, które wejdą na porządek dzienny najbliższego posiedzenia Rady Ministrów. Liczba tych ustaw dochodzi do 50.

Usunięcie krzyża z godła państwowego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. „Dziennik Ustaw” od dnia 4 stycznia ukazuje się z nowo zatwierdzonym przez dekret Prezydenta Rzeczypospolitej orłem. Zaznaczyć należy, że w nowym rozporządzeniu znosi się krzyż, który wieńczył przedtem koronę na głowie orła białego.

Ministrowie kandydują.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Lista Nr. 1, jakkolwiek wpłynęła już do Głównej Komisji Wyborczej, nie jest jeszcze kompletną i jest stale dopelniana. Na pierwszych miejscach figurują ministrowie: Bartel, Składkowski, Miedziński i inni. Min. Meyszowicz będzie kandydował na Wileńszczyźnie, min. Romocki w Okręgu Bydgoskim. Nie wiadomo jest stanowisko konserwatystów, choć sfery rządowe starają się wszelkimi sposobami przeciągnąć ich na swą stronę.

Obrady P.P.S. i Wyzwolenia.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W dniu wczorajszym odbyło się w Warszawie posiedzenie wspólne Komitetów Wyborczych P.P.S. i Wyzwolenia, gdyż partie te w niektórych okręgach wyborczych wystawiają wspólną listę. Na zabranie tym zgłoszono niesłychanie charakterystyczny wniosek. Ponieważ Partia Pracy do której jak wiadomo wchodzi elementy t. zw. „czarnej brygady” twierdzi, że jest wyrazicielką poglądów i ideologii marsz. Piłsudskiego zebranie wysłało do Belwederu depeszę, w której zapytują czy rzeczywiście ideologia marsz. Pił-

